

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art. 142
alin. (1) din Legea nr. 303/2022 privind statutul
judecătorilor și procurorilor**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea art. 142 alin. (1) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr. Plx157 din 26.05.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D398/26.05.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 142 alin. (1) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, în sensul majorării, de la 2 ani la 5 ani, a perioadei de activitate în cadrul Înaltei Curți de Casație pentru numirea în funcția de președinte, vicepreședinte și președinte de secție la Înalta Curte de Casație și Justiție.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Menționăm că, potrivit **art.6 alin.(1) din Legea nr.24/2000** republicată, cu modificările și completările ulterioare, „Proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli **necesare**, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă”. De

asemenea, potrivit **alin.(2)** al aceluiași articol, soluțiile pe care le cuprinde proiectul „trebuie să fie **temeinic fundamentate**, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului”.

Se impune, astfel, ca soluția legislativă preconizată prin proiect să respecte, la rândul ei, normele de tehnică legislativă, în sensul că „trebuie să instituie reguli necesare” care „trebuie să fie temeinic fundamentate”, cu atât mai mult cu cât condițiile referitoare la numirea în funcții de conducere în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție se aplică deja o perioadă îndelungată de timp.

În acest sens, menționăm că durata de 2 ani a perioadei minime de activitate în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, necesară pentru numirea în funcțiile de conducere din cadrul acestei instanțe, nu este o reglementare de dată recentă. Astfel, această condiție este prevăzută în mod expres în legislație încă din anul 2005, după modificarea, prin Legea nr. 247/2005, a dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Analizând **Expunerea de motive** a prezentei propuneri legislative, constatăm că aceasta nu face referire la situații de fapt sau de drept care ar putea indica în mod obiectiv vreo schimbare a condițiilor care au justificat adoptarea actualei soluții legislative și nu cuprinde nicio precizare referitoare la constatarea, în această lungă perioadă de aplicare a reglementării, a unor deficiențe care nu ar putea fi corectate decât prin majorarea respectivei durate.

Precizăm că, prin **Decizia nr.139/2019**, Curtea Constituțională a statuat că „*Fundamentarea temeinică a inițiativelor legislative reprezintă o exigență impusă de dispozițiile constituționale menționate, întrucât previne arbitrarul în activitatea de legiferare, asigurând că legile propuse și adoptate răspund unor nevoi sociale reale.*”.

Față de cele de mai sus, în lipsa unei fundamentări temeinice a necesității reglementării, soluțiile legislative preconizate sunt susceptibile de a fi considerate arbitrare, aducându-se atingere astfel dispozițiilor **art.1 alin.(3) din Constituție**, care consacră statul de drept, putând crea și riscul percepției că sunt instituite pentru a delimita arbitrar sfera persoanelor care pot fi numite în funcțiile de conducere din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

5. Pe de altă parte, fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative preconizate, semnalăm că modificarea condiției privind perioada de activitate în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru numirea în funcțiile de conducere din cadrul acestei instanțe nu poate fi disociată de ansamblul reglementărilor din cuprinsul Legii nr. 303/2022 referitoare la condițiile de numire a judecătorilor în funcții de conducere.

Avem în vedere faptul că, potrivit art. 61 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, intervențiile legislative trebuie să nu afecteze concepția generală a actului normativ de bază și să se integreze armonios în cadrul acestuia.

Precizăm astfel că, în sistemul Legii nr. 303/2022, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească judecătorii pentru a fi numiți în funcții de conducere au în vedere, pe de o parte, vechimea în funcția de judecător și, pe de altă parte, perioada în care aceștia și-au desfășurat activitatea în cadrul respectivei instanțe.

Prin urmare, orice comparație între condițiile cerute pentru numirea în funcții de conducere la judecătoria, tribunale și curți de apel, pe de o parte, și cele cerute pentru funcțiile de conducere din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție trebuie realizată ținând seama de aceste două categorii distincte de condiții.

Din acest punct de vedere, argumentul din Expunerea de motive potrivit căruia *„pentru comparație: pentru a putea conduce o judecătorie, legea impune o vechime de 5 ani în funcția de judecător. Este de neconceput ca pentru conducerea instanței supreme a României să se ceară o vechime mai mică decât pentru o instanță de fond”* apare ca fiind nesusținut, întrucât comparația se face între două condiții diferite, respectiv între condiția vechimii în funcția de judecător, pe de o parte, și condiția referitoare la perioada în care judecătorul și-a desfășurat activitatea în cadrul instanței respective, pe de altă parte.

În acest context, menționăm că, potrivit art. 151 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 303/2022, pentru numirea în funcția de președinte la judecătoria este necesară o vechime de **5 ani în funcția de judecător**, însă, în plus, art. 151 alin. (3) din același act normativ prevede că judecătorul trebuie **să fi funcționat cel puțin un an** la instanța la care este vacantă funcția de conducere pentru care își depune candidatura.

Întrucât funcțiile de conducere din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție nu pot fi ocupate decât de judecătorii acestei instanțe, rezultă că, în ceea ce privește condiția referitoare la vechimea în funcția de judecător sunt incidente dispozițiile art. 108 alin. (3) din Legea nr. 303/2022, care stabilesc condițiile de vechime pentru participarea la

concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție. Prin urmare, este necesară o vechime în funcția de judecător sau procuror **de cel puțin 18 ani, dintre care cel puțin 5 ani în funcția de judecător la curtea de apel**, condiție care asigură premisele unei pregătiri și a unei experiențe profesionale specifice competențelor și atribuțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În ceea ce privește perioada de activitate în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție necesară pentru numirea în funcțiile de conducere, aceasta este, în prezent, potrivit art. 142 alin. (2), de **cel puțin doi ani**.

Prin urmare, comparativ cu celelalte instanțe, numirea în funcțiile de conducere la Înalta Curte de Casație și Justiție este condiționată de îndeplinirea unor cerințe de vechime superioare celor necesare pentru numirea în funcțiile de conducere de la celelalte instanțe, atât în ceea ce privește vechimea în funcția de judecător (18 ani în comparație cu 5 ani), cât și în ceea ce privește perioada de exercitare a activității în cadrul respectivei instanțe (2 ani în comparație cu un an).

Astfel fiind, argumentul din Expunerea de motive menționat mai sus nu poate fi reținut, întrucât actuala reglementare nu cuprinde, de fapt, această „discrepanță normativă” la care se face referire în instrumentul de prezentare și motivare.

Mai mult decât atât, apreciem că trebuie să se aibă în vedere și faptul că funcția de conducere implică, așa cum rezultă, de altfel, din procedura de numire reglementată în cuprinsul Legii nr. 303/2022, **activități și aptitudini de conducere, manageriale**, pentru acumularea cărora nu apare a fi necesară majorarea actualei durate de 2 ani, cu atât mai mult cu cât, pentru celelalte instanțe durata este de un an.

Majorarea cu 3 ani a perioadei de activitate în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru numirea în funcții de conducere la această instanță, prin efectul de restrângere a sferei persoanelor care pot candida la respectivele funcții, ar fi de natură să aducă atingere principiului meritocrației la care se referă Avizul nr. 19 (2016) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), întrucât ar exclude posibilitatea candidaturii judecătorilor cu experiență profesională și managerială relevantă.

În acest context, semnalăm și faptul că în cazul funcțiilor de conducere din cadrul Ministerului Public, art. 144 din Legea nr. 303/2022 nu prevede o condiție similară.

Astfel, potrivit art. 144 alin. (1) din Legea nr. 303/2022, Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prim-adjunctul și adjunctul acestuia, procurorul-șef al Direcției Naționale

Anticorupție și al Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, adjuncții acestora, procurorii-șefi de secție ai Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ai Direcției Naționale Anticorupție și Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism sunt numiți de Președintele României, la propunerea ministrului justiției, cu avizul Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, dintre procurorii care au **o vechime minimă de 15 ani** în funcția de procuror sau judecător, pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reînvestirii o singură dată, în același mod.

Prin urmare, deși durata mandatelor pentru cele două categorii de funcții de conducere este identică, numai în cazul funcțiilor de conducere din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție se impune condiția privind perioada minimă de activitate în cadrul instanței, în vreme ce pentru funcțiile de conducere din Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție și Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism nu este prevăzută o condiție de același fel.

Din punct de vedere al dreptului comparat, precizăm că există sisteme judiciare, cum ar fi cel din Franța sau cel din Spania, în care îndeplinirea unei astfel de condiții nu este necesară pentru numirea ca prim-președinte al Curții de Casație, respectiv de președinte al Tribunalului Suprem.

Prin urmare, soluția legislativă preconizată prin proiect nu este de natură să realizeze scopul reglementării prevăzut în Expunerea de motive, întrucât „*alinierea cerințelor privind accederea în funcțiile de conducere din sistemul judiciar*”, la care se face referire în ultimul paragraf, ar fi necesitat o abordare sistemică, **fundamentată în mod corespunzător**, care să vizeze toate funcțiile de conducere avându-se în vedere și modificarea, corelativă, a cerințelor pentru ocuparea tuturor funcțiilor de conducere, nu doar pe cele din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Ținând seama de cele de mai sus, reglementarea preconizată nu poate fi promovată în forma propusă prin proiect.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 393/13.06.2025

1394

EVENIMENTE SUFERITE de actul ...

până la data: 22.05.2025

L. nr. 303/2022

M. Of. nr. 1102/16 nov. 2022

Lege privind statutul judecătorilor și procurorilor

(1) Dispozițiile art. 184 alin. (5) se aplică la 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi. (2) Alineatul (2) al articolului 210 se aplică contractelor de închiriere a locuințelor de serviciu încheiate după intrarea în vigoare a prezentei legi. (3) Art. 227 alin. (3) nu se aplică membrilor Consiliului Superior al Magistraturii al căror mandat este în curs la data intrării în vigoare a prezentei legi

1. promulgată prin D. nr. 1273/2022 M. Of. nr. 1102/16 nov. 2022
Decret pentru promulgarea Legii privind statutul judecătorilor și procurorilor

2. modificări prin L. nr. 282/2023 M. Of. nr. 950/20 oct. 2023
Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu și a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal
*modifică art. 211 alin. (1), art. 211 alin. (3) și (4) și art. 213 alin. (2);
introduce alin. (4') la art. 211;
abrogă art. 211 alin. (2) - la data de 1 ianuarie 2024*